

Хмельницької, Чернігівської та м. Київ. Інформаційними джерелами аналізу діяльності підприємств готельного господарства були звіти за 2011–2015 рр.

Отримані результати показують, що найвищий коефіцієнт місткості мали такі готелі:

✓ ПрАТ «Готель Чічіков» – готель категорії 4* з одноразовою місткістю – 73 місця, коефіцієнт завантаження варіював від 0,96 у 2012 році до 0,50 у 2015 році;

✓ ПрАТ «Президент-готель» – готель категорії 4* з одноразовою місткістю – 480 місць, коефіцієнт завантаження становив від 0,83 у 2012 році до 0,58 у 2014 році;

✓ ПАТ «Готель» Прем'єр Палац» – готель категорії 5* з одноразовою місткістю – 408 місць. Коефіцієнт завантаження становив від 0,90 у 2011 до 0,41 у 2014 році.

Всі інші готелі мали достатньо низький коефіцієнт місткості від 0,23 до 0,37 (рис. 1).

Межею виживання готелю вважається 40% його завантаженості [3, с. 122].

Отже, завантаження готелів залишається практично незмінним протягом останніх п'яти років. Цей факт вказує на те, що понад 60 % готельних місць України простоюють внаслідок недостатньої кількості клієнтів. Здатність задовольняти потреби та очікування клієнтів сьогодні не гарантують того, що готельні підприємства будуть в змозі забезпечувати це в майбутньому. Розуміння факторів і причин, які надалі будуть впливати на формування споживчих цінностей, зможуть дати гарантії того, що сучасні менеджери готельних підприємств задовольнять потреби вимогливих гостей.

З метою збільшення завантаження готелів керівництву потрібно активізувати комерційні зусилля, поліпшувати якість, вдосконалити механізм бронювання.

1. Котлер Ф. *Маркетинг менеджмент. Экспресс-курс* / Ф. Котлер ; пер. с англ. под. ред. С. Г. Божук. – 2-е изд. – СПб., 2006. – 464 с. 2. Лупак Р. Л. *Економічні основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкових відносин* / Р. Л. Лупак // *Наук. Вісник НЛТУУ : зб. наук.-техн. праць – Львів : НЛТУУ. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 248-252.* 3. Овчаренко Л. В. *Развитие гостиничного бизнеса: современные мировые тенденции* / Л. В. Овчаренко, А. В. Овчаренко // *Мир человека. – 2009. – Т 9. – № 1. – С. 120-126.*

УДК 640.412:338.48(045)

Н.С. КАМПОВ
старший викладач кафедри туризму і рекреації,
Л.І. МЕДВІДЬ,
старший викладач кафедри туризму і рекреації,
[Мукачівський державний університет](#),
м. Мукачево

ВЕЛНЕС-ГОТЕЛІ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТУРИЗМУ

Останнім часом популярним став правильний і здоровий спосіб життя. На перше місце виходять відмінна фізична форма і здорова краса. Така постановка питання створила в туристичному бізнесі новий напрямок, що стали іменувати «велнес-туризм».

Організація велнес-турів неможлива без належної інфраструктури. Вагомими складовими велнес-інфраструктури є велнес-готелі. Поняття «велнес-готель» має західну термінологію та являє собою спеціалізоване готельне підприємство, що пропонує програми підвищення резервів здоров'я, в основі яких лежить принцип виявлення індивідуальних факторів ризику та їх корекція. Основна відмінність даного закладу розміщення від інших у велнес індустрії – це взаємозв'язок медичних (комплексна діагностика, медичні програми, лікарський контроль), естетичних (догляд за тілом), фізичних (активний відпочинок та індивідуальні програми фізичних тренувань) та психологічних (заняття йогою) процедур.

Актуальним постає питання щодо розширення wellness-послуг при готелях згідно сучасних світових тенденцій. Це допоможе урізноманітнити асортимент додаткових послуг готелю, що у подальшому дозволить залучати клієнтів у низький сезон та покращити імідж підприємства.

Загальні питання щодо сучасного стану розвитку світової wellness та СПА-індустрії та класифікації СПА-послуг розкрито у роботах таких науковців як Е.А. Богачьова, О.В. Лисикова, А.С. Кусков, М.В. Кучуркіна. Сучасні тенденції розвитку wellness-індустрії в Україні досліджують С.П. Кучмій, П.О. Масляк, М.В. Рутинський. Дослідженню питань організації роботи СПА при готелі свою увагу приділив С.А. Кучмистий та М.В. Одрехівський.

В Європі гості висококласних wellness-готелів мають можливість обирати між сучасними та найдавнішими методиками оздоровлення, класичними і нетрадиційними рецептами медицини, їм пропонують індивідуально складену програму фізичних тренувань і, звичайно ж, повний комплекс послуг догляду за тілом. Відвідувачів цих готельних підприємств залучають до занять йогою, пиття трав'яних чаїв, гартування і активного відпочинку на природі. У межах даних закладів, разом з проведенням певних велнес – програм, розвиваються такі напрямки оздоровчого туризму як: таласотерапія, вино терапія, ароматерапія, апітерапія, озонотерапія, кріотерапія, магнітотерапія, електротерапія, кольоротерапія, світло - та музикотерапія.

Окрім фізичного навантаження та відновлювальних процедур в межах велнес-програм, підприємствами гостинності передбачаються раціональне харчування та збалансована дієта, які представлені різноманітними стравами вегетаріанської, велнес та фітнес-кухні.

Відповідно до європейських стандартів велнес-готелем може називатися засіб розміщення, який має: категорію не менше 3 зірки; мінімум один критий басейн; дві різні сауни або парні; кардіологічне обладнання і фітнес-зал з тренажерами (у штаті готелю повинен бути спортивний тренер, інструктор або викладач фізкультури); не менше 6 різних масажних, релаксаційних та інших водних або сухих процедур, що сприяють поліпшенню загального самопочуття; не менше 4 різних спортивних програм вільного часу або східних рухових програм, а також не менше 1 тренінгу категорії аеробіка; не менше 4 різноманітних косметологічних послуг по догляду за шкірою обличчя, тіла, рук, ніг і догляду за волоссям; не менше 3 суспільних, культурних, музичних, мистецьких програм; у гастрономічних пропозиціях готелю повинні бути присутніми характерні традиційні страви та напої національної кухні, а також страви та напої сучасної і вегетаріанської кухні; в денній і вечірній змінах готельного підприємства повинні працювати фахівці (не менше 1), що мають освіту в сфері велнес чи аналогічній галузі. Особливістю цього типу готелів є широкий спектр послуг з оздоровлення, релаксації і турботи про здоров'я. Гостям можуть бути запропоновані сауна, масаж, ароматерапія, йога, лікувальні грязі, консультації дієтолога, басейни, сеанси пілінгу, фітнес-зали, програми з омолодження і очищення організму, а також багато іншого.

У рекреаційний комплекс курортних wellness і SPA-готелів неодмінно входять такі складові: відкриті і закриті басейни з термальною, морською чи звичайною водою (часто з ефектом гідромасажу), душі з ефектом масажу, грязева й парна лазні, лежачки з підігрівом для мокрого масажу. Паралельно з водними процедурами на SPA-курортах пропонуються безліч різновидів ручного масажу і послуги професійних східних масажистів, маски для обличчя і тіла, лімфодренаж, пілінги, обгортання, ароматизовані ванни тощо. При багатьох SPA-курортах працюють медичні центри, що спеціалізуються на лікуванні тих чи інших захворювань [3, с. 299].

У наш час SPA готелі і готелі з SPA комплексами (зазвичай об'єкти розміщення високої категорії), як правило, розташовані на бальнеологічних курортах поряд з

термальними джерелами, що дає можливість використовувати воду певного хімічного складу і температури для різної лікувальної, оздоровчої і косметичної мети.

SPA готелі санаторного типу знаходяться в курортній зоні і мають повний набір фізіотерапевтичних програм. Традиційні SPA-послуги доповнюються спеціальними дістами і фізичними вправами: піші і велосипедні прогулянки, теніс, гольф. Такі готелі повинні мати облаштовану територію з парком і квітниками, внутрішній і зовнішній басейни.

Сучасні SPA-готелі мають до шести і більш різних лазень, що відображають багатовікові традиції різних країн: грецькі і римські терми з приміщеннями для сухої і вологої лазні, відпочинку і роздягання, миття і басейном; турецькі лазні; фінські сауни повітряного типу, традиційні російські лазні з використанням різних ароматних віників. Зростає інтерес до традиційних японських лазень: сухий з використанням гарячої тирси і водяний, яка влаштована у великій дерев'яній бочці. У багатьох готелях Закарпатської області популярними є чани – великі ємності, у формі казана, адже купання в чанах з мінеральною водою є родзинкою а часто і обов'язковою складовою велнес-турів.

Закарпаття володіє унікальним природним, бальнеологічним потенціалом, порівняно високою екологічною безпекою (порівняно з іншими регіонами природа Карпат зазнала менших втрат і в багатьох місцях зберегла свій первісний стан, а це дуже важливо для розвитку відпочинку і туризму). Важливим напрямом розвитку велнес туризму в регіоні є послуги величезної кількості спа-центрів, які дуже популярні в іноземних і вітчизняних туристів та розташовані не тільки в курортних містах і рекреаційних територіях, а й на гірськолижних комплексах, спортивних об'єктах, готелях і базах відпочинку. Окрім саун, різноманітних масажів, підводних та циркулярних душів, спелеотерапію (лікування повітрям соляних печер). Природний потенціал рекреаційних ресурсів, спеціалізована інфраструктура органічно доповнюються багатим арсеналом культурно-історичної спадщини.

1. Шаповалова О. О. Сучасні тенденції розвитку «SPA» і «Wellness» туризму / О. О. Шаповалова, Ю. А. Сапа // Вісник Харківського Національного Університету імені В. Н. Каразіна № 1042, 2013. 2. Рутинський М. Класифікація та типологія курортів / М. Рутинський // Вісник. Львів, ун-ту. Серія географічна. – 2007. – Вип.34. – С.236-246. 3. Рутинський М. SPA-курорт як інноваційний тип рекреаційних закладів і суспільно-географічні тенденції розбудови мережі SPA-курортів у західному регіоні України / М. Рутинський // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2008. – Вип.24. – С.298-306.

УДК: 640.412

Н.С. КАМПОВ
старший викладач кафедри туризму і рекреації,
С.С. МАХЛИНЕЦЬ
старший викладач кафедри туризму і рекреації,
[Мукачівський державний університет](#),
м. Мукачево

АГРОСАДИБА – ОСНОВНИЙ ЗАСІБ РОЗМІЩЕННЯ ТУРИСТІВ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Особливістю Закарпаття є село з його мальовничою природою, особливими принадами та гостинними жителями, веденням традиційного господарства. Сільські поселення становлять 83% населених пунктів Закарпатської області, в яких проживає 63% населення (в Україні загалом – 32%). Тож одним з найперспективніших напрямів розвитку туристичної галузі області є сільський туризм.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>